

**Chyba!Chyba!
Neznámý
argument
přepínače.**

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Plzeň

Inspekční zpráva

**Zvláštní škola a Pomocná škola se Speciálně pedagogickým
centrem, Horšovský Týn, Nádražní 89**

Nádražní 89, 346 01 Horšovský Týn

Identifikátor školy: 600 022 765

Zřizovatel: Školský úřad Domažlice, Branská 5, 344 11 Domažlice

Školský úřad Domažlice, Branská 5, 344 11 Domažlice

Termín konání orientační inspekce: 19., 20., 23., 24. a 27. října 2000

Čj.	053 146/00-4004
Signatura	od1nu208

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zvláštní škola a Pomocná škola se Speciálně pedagogickým centrem, Nádražní 89, Horšovský Týn zabezpečuje v tomto školním roce výchovu a vzdělání 127 mentálně postiženým dětem z města a okolí (102 přespolních ze 43 obcí). Výuka se řídí podle Vzdělávacího programu zvláštní školy schváleném MŠMT ČR pod čj. 22 980/97 - 22 ze dne 20. června 1997 (probíhá ve 13 třídách) a Vzdělávacího programu pomocné školy schváleného MŠMT ČR čj. 24 035/97 - 22 s platností od 1. září 1997 (probíhá v 5 třídách). Na výuce se podílí 27 pedagogických pracovníků, z nichž 6 má odbornou i pedagogickou způsobilost pro práci ve speciálních školách. Škola je schopna zajistit kurz pro doplnění vzdělání poskytované zvláštní a pomocnou školou. Od tohoto školního roku je škola právním subjektem. V době inspekce slavila škola 50. výročí jejího založení.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Třídy pomocné školy

Kvalita výuky byla sledována v pěti třídách, které navštěvuje celkem 27 žáků zařazených ve skupinách všech stupňů tohoto typu školy. Vyučování probíhalo v blocích, v nichž se prolínaly a střídaly prvky trivia a všech výchovných předmětů. Výchovně-vzdělávací proces se řídil podle individuálních plánů, jež jsou zpracovány pro každého žáka s přihlédnutím ke stupni jeho postižení (řada žáků s kombinovanými vadami). Na tvorbě plánů se podílejí i zástupci SPC, které je zřízeno při škole a má sídlo v hlavní budově zařízení. Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídá schválenému učebnímu plánu, tak jako stanovené cíle standardu vzdělávání jednotlivých stupňů i aktuálnímu složení tříd. Vyučující jsou náležitě informováni o specifických zvláštностech žáků, na tom je stavěna příprava a plánování vyučovacích jednotek. Učební osnovy jsou plněny, rozvržení učiva je přiměřené a odpovídá stupni postižení zařazených žáků. Oblast přípravy a plánování pedagogické práce je hodnocena jako vynikající.

Výuku ve všech třídách zajišťují učitelky bez odborné i pedagogické způsobilosti pro vyučování na tomto typu speciální školy. Tento stav ale nemá na kvalitu výkonu a pedagogickou činnost negativní vliv. Většina vyučujících patří ke zkušeným pedagogům s delší praxí v této oblasti školství a s příkladným vztahem k těmto dětem.

Výchovně-vzdělávací proces probíhá v příkladně vybavených učebnách, které navíc působí vysoce esteticky. V hodinách byla vhodně využita řada pomůcek, k dispozici měli žáci velké množství pracovního materiálu a ostatních drobných reálií. Zásoba pracovních textů i učebnic je dostačující, všechny užívané tituly jsou schváleny MŠMT ČR.

Psychohygienická pravidla jsou dodržována, pitný režim je samozřejmostí. Rozvrh výuky respektuje požadavky hygienických i didaktických zásad. Pracovní prostředí kladně ovlivňuje úroveň vlastního vyučování. V průběhu vlastní výuky byly vhodně zařazovány relaxační a pěvecké chvílky, nezapomínalo se ani na větrání učeben. Pracovní tempo bylo přizpůsobováno specifickým zvláštностem jedince. Psychohygienické podmínky ve škole jsou velmi dobré.

Zhlédnuté vyučovací bloky obsahovaly prolínání jednotlivých složek předmětů, často se objevovaly mezipředmětové vztahy a regionální prvky. Pokyny vyučujících byly vždy jasné a srozumitelné a ověřované žakovým porozuměním. Veškeré zadávané úkoly a činnosti odpovídaly možnostem žáků a jejich specifickým zvláštностem a odlišnostem. Během výuky

bylo užito rozmanitých metod, efektivně bylo pracováno s časem při individuálním přístupu, který byl prioritou veškerých činností. Samostatná činnost žáků byla vždy kontrolována, příkladně probíhala práce s chybou. Prověřování znalostí a dovedností se zakládalo na nenásilném způsobu a odpovídalo mentálním zdatnostem jednotlivých žáků. Jejich písemný i ústní projev byl rozvíjen na základě individuálních dispozic.

V průběhu hospitačních návštěv byla provedena kontrola písemných projevů žáků. Vyučujícími jsou pravidelně kontrolovány a opravovány, v mnoha případech mají vynikající úroveň.

Ve sledovaných vyučovacích hodinách byla úvodní motivace, hodnocení jednotlivých činností žáků i kolektivů probíhalo průběžně, neopomenuto bylo závěrečné hodnocení.

Pracovní atmosféra byla naplněna pohodou, veškeré dění ve třídách bylo řešeno laskavým a klidným přístupem. Vzájemné vztahy vyučujících a žáků byly postaveny na toleranci, důvěře a respektování osobnosti postiženého jedince.

Úroveň kvality výchovně vzdělávací práce je hodnocena jako příkladná.

Třídy zvláštní školy

Český jazyk

Průběh výchovně-vzdělávacího procesu předmětu byl hodnocen v šesti vyučovacích jednotkách, které byly vedeny v jednom případě učitelkou s pedagogickou způsobilostí, ve třech bez pedagogické i odborné způsobilosti a ve dvou s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Malá odborná způsobilost vyučujících je vyvážena zkušenostmi a přístupem všech k výuce, a proto neovlivnila kvalitu vlastního vyučování. Ve všech sledovaných hodinách byla zajištěna návaznost učiva a konstatováno plnění osnov i tematických plánů.

Předmět je vyučován v kmenových třídách, které jsou k tomuto účelu přizpůsobeny. Ve všech hodinách byly vzorně připraveny tabule, k dispozici byla řada názorných pomůcek a učebního materiálu, který byl vhodně zařazován pro skupinovou i individuální práci žáků s rozdílným stupněm postižení.

Zhlédnuté vyučovací hodiny byly velmi dobře připraveny a organizačně zabezpečeny. Výukové cíle odpovídaly stavu třídních kolektivů, využíváno bylo vhodných postupů při výkladu nového učiva i při opakování. Zřejmá byla návaznost na předcházející nebo již známé učivo. V průběhu výuky byly zohledňovány specifické potřeby a schopnosti jednotlivých žáků, preferován byl individuální přístup. Žákům byl dán dostatečný prostor pro samostatnou práci, která byla vždy kontrolována a hodnocena. Velmi zdařilá byla práce s chybou. K hodnocení výkonu žáků bylo využíváno povzbuzení a pochvaly, známky vždy jako motivujícího prostředku. Nežádka se objevovaly mezipředmětové vztahy a časté bylo prolínání všech složek předmětu.

Průběh sledovaných hodin byl doprovázen velmi dobrou aktivitou žáků všech ročníků. K aktivizaci bylo využíváno vstupních motivačních metod, průběžného i závěrečného hodnocení práce žáků i třídy.

Při zadávání úkolů byla respektována zásada přiměřenosti, v některých případech byli žáci vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení.

Úroveň vzájemné komunikace byla velmi dobrá, vedla k rozvoji kultivovaného ústního projevu žáků.

Ve všech navštívených třídách byla sledována kvalita čtenářských dovedností, úroveň čtení je možno označit jako dobré. V průběhu hospitací byla provedena kontrola písemných projevů žáků. Sešity jsou vyučujícími pravidelně opravovány, jsou prováděny opravy oprav a celkově velmi dobrou úroveň má písemný projev u většiny žáků.

Celková úroveň kvality výuky českého jazyka je velmi dobrá.

Matematika

Úroveň kvality výuky předmětu byla sledována v šesti vyučovacích hodinách, z nichž byly tři odučeny pedagogicky způsobilými učitelkami, dvě vyučujícími bez odborné i pedagogické způsobilosti a jedna učitelkou s pedagogickou i odbornou způsobilostí.

Časová dotace odpovídá schváleným učebním osnovám i vypracovaným tematickým plánům jednotlivých ročníků. Návaznost učiva je zajištěna, výukové cíle vyučovacích jednotek odpovídaly momentálnímu složení tříd.

Škola nemá odbornou pracovnu pro výuku matematiky, předmět je vyučován v kmenových třídách, které prostorově i hygienicky vyhovují. Jsou vhodně vybaveny tabulárními pomůckami, řada drobných pomůcek je pořizována samotnými učiteli. Zásobník učebnic a pracovních textů je dostačující, užívané tituly jsou schváleny MŠMT ČR. Učební prostředí je podnětné a jeho estetická stránka přispívala k zabezpečení velmi dobré pracovní atmosféry.

Zhlédnuté vyučovací hodiny byly dobře připraveny a organizačně zabezpečeny, měly velmi dobrou, v některých případech průměrnou úroveň. Vytyčené cíle odpovídaly současnému stavu a aktuálnímu složení tříd. Veškeré informace a pokyny vyučujících byly podávány srozumitelně a přiměřeně věkovým i specifickým zvláštnostem žáků. Byl vytvořen prostor pro samostatnou práci a často bylo určováno individuální tempo pro činnost pomalejších žáků. Objevovaly se mezipředmětové vztahy, při řešení úkolů byla žákům poskytována pomoc a byly respektovány individuální dispozice jednotlivých žáků. V některých případech byla opomíjena zásada spojení teorie s praxí. Hodnocení práce žáků se zaměřovalo převážně na povzbuzení a pochvalu.

Vzájemná komunikace mezi žáky a pedagogy je založena na důvěře, je respektována osobnost žáka.

Během hospitační činnosti byla provedena kontrola úrovně písemností žáků. Sešity a pracovní texty jsou vyučujícími pravidelně sledovány, jejich kvalita je dobrá.

Vyučování sledovaného předmětu má velmi dobrou úroveň.

Pracovní vyučování

Úroveň výuky byla sledována v šesti učebních blocích, z nichž tři byly vyučovány pedagogy s odbornou i pedagogickou způsobilostí a tři vyučujícím s pedagogickou způsobilostí.

Plánování a příprava pracovního vyučování vychází z podmínek a možností materiálního vybavení školy. Ta vlastní prostorově vyhovující dílny, kvalitně vybavenou kuchyňku, učebnu dívčích prací a velmi pěkný pozemek. Jsou tak komplexně zajištěny velmi dobré podmínky pro vyučování všech složek předmětu. Nářadí i pracovní materiál je k dispozici v dostatečném množství, je udržován v dobrém stavu. V průběhu jednotlivých činností byla zřejmá snaha vyučujících i žáků o hospodárnost.

Navštívené vyučovací jednotky měly vždy stanovený cíl, který byl přiměřený a odpovídal požadavkům učebních osnov i realizaci tematického plánu. V hodinách proběhla vždy v úvodní části hodiny vstupní motivace, předávané pokyny a informace k postupu jednotlivých úkonů byly přenášeny srozumitelně a věcně. V průběhu vlastní samostatné práce bylo dbáno na bezpečnostní poučení žáků a dodržování pracovní kázně. Žáci se řídili při práci hygienickými zásadami a v závěru hodiny před závěrečným hodnocením předávali nářadí nebo svá pracovní místa v čistotě a pořádku. Vyučující využívali často k hodnocení kvality práce pochvaly a povzbuzení, nezřídká se objevovaly mezipředmětové vztahy i samohodnocení žáků. Výcvik zručnosti a pracovní dovednosti byl směřován k praktickému

životu žáků, byl vytvářen pozitivní vztah k manuální práci.

Vzájemná komunikace v průběhu výchovně-vzdělávacího procesu mezi učiteli a žáky byla bezprostřední, individuální pomoc pomalejším byla samozřejmostí.

Výrobky a práce žáků zdobí interiéry tříd i dalších školních prostor, žáci se pravidelně účastní soutěží vyhlášených pro speciální školy. Výsledky své práce z této oblasti škola prezentuje při různých příležitostech na veřejnosti.

Výuka pracovního vyučování má nadprůměrnou kvalitu.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání byla sledována ve všech třídách zvláště i pomocné školy. Hospitace ve třídách zvláště školy byly zaměřeny na výuku českého jazyka, matematiky a pracovního vyučování. Celkově je úroveň kvality vzdělávání ve výše uvedených předmětech hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Vedení školy formulovalo hlavní koncepční záměry do dvou oblastí, které jsou zpracovány v ročním plánu práce školy. Konkrétní cíle se promítají v podrobně zpracovaných měsíčních plánech. Tyto dokumenty obsahují vedle kalendářních akcí i dílčí úkoly v oblasti výchovně-vzdělávací i materiálně-technické. V průběhu inspekční návštěvy bylo zjištěno průběžné plnění stanovených úkolů.

Učební plány obou typů škol i jednotlivých ročníků jsou stanoveny v souladu s výše uvedenými programy, jsou zpracovány tematické plány učiva, kterých je účelně využíváno a které korespondují se záznamy probraného učiva v třídních knihách. Ve třídách pomocné školy se výuka řídí podle individuálních plánů pro každého jednotlivého žáka. Vedení školy se daří plnit hlavní úkoly dlouhodobé koncepce (např. přístavba školní budovy).

Kvalita plánování je hodnocena jako příkladná.

Organizování

Škola je od tohoto školního roku právním subjektem. Členkou vedení je zástupkyně ředitelky školy, obě vedoucí pracovnice mají rozdělené kompetence a náplně jejich práce jsou písemně stanoveny. Ředitelka má přesně určeny i úkoly pro ostatní pracovníky školy - učitele, vychovatele, provozní zaměstnance.

Chod školy se řídí vnitřním řádem, který obsahuje části určené žákům i pedagogům. Pravidla pro žáky jsou v souladu se školskými předpisy.

Přenos informací směrem k učitelskému sboru je zajištěn v rámci pravidelných porad, z jednání jsou pořizovány vypovídající zápisy, které obsahují konkrétní úkoly, termíny plnění a zodpovědnost jednotlivých pracovníků. K přenosu informací je využíváno denních kontaktů ředitelky i její zástupkyně s učiteli, vychovateli i správními zaměstnanci. Důležité zprávy zákonným zástupcům žáků předává škola prostřednictvím žákovských knížek, v mimořádných případech dopisem nebo telefonicky. Při škole pracuje od roku 1992 Rada rodičů, kterou tvoří

zástupci - důvěrníci ze všech tříd, schází se 1x měsíčně. V rámci informačního systému jsou umožněny i individuální konzultace jak s výchovným poradcem, tak s jednotlivými učiteli. Ve dnech inspekce škola žila přípravou na Dny otevřených dveří k 50. výročí založení ZvŠ ve městě. K dalším formám prezentace školy na veřejnosti patří pravidelné školní akademie, výstavy žakovských prací, uveřejňování informací v místním i okresním tisku. Samozřejmostí je účast žáků na soutěžích vyhlášených pro žáky speciálních škol.

Povinná dokumentace školy podle §38a odst. 1, písmeno b, d, e, j zákona ČNR č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších zákonů je vedena s pečlivostí, věcně a obsahově správně.

Oblast organizování má vynikající úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Způsob řízení obou členek vedení je založen na úzké osobní spolupráci se všemi členy pedagogického sboru, pracovní atmosféra ve škole se vyznačuje klidem a je bezkonfliktní. Práce jednotlivých zaměstnanců je oceňována podle zpracovaných kritérií, která jsou známa všem pracovníkům. Pro stanovení výše osobního příplatku jsou stanovena pravidla, je zohledňováno plnění konkrétních úkolů.

Členové pedagogického sboru jsou vedeni k rozšiřování odbornosti a kvalifikace formou vzdělávacích akcí pedagogických center, jejich účast na seminářích, přednáškách je pravidelná. Učitelství kolektiv je stabilizovaný.

Vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka školy má vytvořen systém kontrolní práce, plán obsahující jak hospitační činnost, tak další kontroly směřující do oblasti práce správních zaměstnanců. Plán je konkretizován časově a ve vedení školy průběžně analyzován, závěry kontrol jsou s pracovníky projednávány.

Hospitační činnost ředitelky i její zástupkyně je promyšlená, sleduje vždy konkrétní cíle v souladu s plánovanými úkoly, je dostatečně četná. Důsledně je kontrolována i kvalita písemných projevů žáků, jejich čtenářské dovednosti a dokumentace třídních učitelů.

Úroveň výuky a její výsledky v předmětech matematika a český jazyk jsou kontrolovány a zjišťovány členy vedení školy pomocí prověrek a testů, které jsou známy i v ostatních školách okresu.

Úroveň kontrolní činnosti je velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Ředitelka spolu se svou zástupkyní tvoří vynikající řídicí tým, jehož činnost se zakládá na úzké spolupráci se členy pedagogického sboru i správními zaměstnanci. Výborný systém plánování a organizace chodu školy s velmi dobrými kontrolními mechanismy zajišťují účinnou zpětnou vazbu a jsou příčinou celkově příkladné úrovně řízení školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 24 298/2000 - 21 ze dne 2. září 2000,
- povinná dokumentace dle § 38a odst. 1, písmeno b, d, e, j zákona ČNR č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších zákonů,
- plán práce školy pro školní rok 2000/2001,
- plán kontrolní činnosti pro školní rok 2000/2001,
- výroční zpráva za školní rok 1999/2000,
- kritéria pro hodnocení pracovníků školy,
- tematické plány sledovaných předmětů,
- žákovské písemnosti ve sledovaných předmětech.

ZÁVĚR

Škola má v současné době vytvořeny nadprůměrné podmínky pro výuku sledovaných předmětů. Kvalita vzdělávání ve třídách pomocné školy je příkladná, v českém jazyce, matematice a pracovním vyučování ve zvláštní škole velmi dobrá. Řízení školy má vynikající úroveň.

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu jsou efektivně využívány.

Celkově je činnost školy ve sledovaných oblastech velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. František Mottl

Mottl v. r.

V Sokolově dne 7. listopadu 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 10. listopadu 2000

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Zdeňka Paterová

Paterová v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	11. 12. 2000	137/00
Zřizovatel	11. 12. 2000	137/00

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly podány